

АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ
ЕДИНЕЧНИ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И ИЗВЕШТАЈ НА
НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2023 ГОДИНА

СОДРЖИНА	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ	1
ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	3
ЕДИНЕЧЕН БИЛАНС НА УСПЕХ	4
ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	5
ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	6
ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ	7
БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	8
ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО	8
СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ	8
ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ	18
СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ	20
СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ	21
МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	24
НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	25
ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ	26
ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА	30
ВЛОЖУВАЊА ВО ПОДРУЖНИЦИ	31
ЗАЛИХИ	32
ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ	32
ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА	32
ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	33
АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИ АКЦИИ	33
ОСТАНАТИ И ЗАКОНСКИ РЕЗЕРВИ	34
ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ	35
ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ	36
ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ	36
ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	37
ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	37
ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ	37
ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ	37
ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ	38
ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕТО	38
ДАНОК НА ДОБИВКА	38
ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА	39
ДИВИДЕНДА	39
ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ	39
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ	39
ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ	39
ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ	42
ДАНОЧЕН РИЗИК	42
НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ	43
ПРИЛОГ 1 – ЕДИНЕЧЕН ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ	
ПРИЛОГ 2 – ЕДИНЕЧНА ГОДИШНА СМЕТКА	

Извештај на независниот ревизор

До Надзорниот одбор и Акционерите на Алкалоид АД Скопје

Извештај за единечните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените единечни финансиски извештаи на Алкалоид АД Скопје, коишто ги вклучуваат единечниот извештај за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2023 година, како и единечниот биланс на успех, единечниот извештај за останата сеопфатна добивка, единечниот извештај за промени во главнината и единечниот извештај за парични текови за годината којашто завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за единечните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие единечни финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на единечните финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие единечни финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени во Република Северна Македонија („Стандарди“). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали единечните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во единечните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на единечните финансиски извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на единечните финансиски извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на единечните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, единечните финансиски извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Алкалоид АД Скопје заклучно со 31 декември 2023 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Единечниот годишен извештај е подготвен од страна на Раководството во согласност со барањата на Законот за трговски друштва, член 384.

Раководството е одговорно за подготвувањето на единечната годишна сметка и единечниот годишен извештај на Алкалоид АД Скопје, кои се одобрени од страна на Управниот Одбор и Надзорниот Одбор.

Според барањата на Законот за ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во единечниот годишен извештај подготвен од страна на Раководството на Алкалоид АД Скопје во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со финансиските информации прикажани во единечната годишната сметка и ревидираните единечни финансиски извештаи на Алкалоид АД Скопје, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2023 година.

Драган Давитков
Управител

Драган Давитков
Овластен ревизор

ПрајсвотерхаусКуперс РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

29 февруари 2024 година
Скопје, Република Северна Македонија

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2023	2022
Средства			
Нетековни средства			
Материјални средства	6	7.881.992	6.800.331
Нематеријални средства	7	2.145.556	1.973.544
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	9	9.231	8.551
Вложувања во подружници	10	554.743	553.512
Останати долгорочни побарувања	13	78.909	290.835
		10.670.431	9.626.773
Тековни средства			
Залихи	11	4.135.399	3.906.358
Побарувања од купувачите	12	2.965.897	2.299.036
Останати побарувања	13	461.816	330.733
Пари и парични еквиваленти	14	117.679	62.077
		7.680.791	6.598.204
Вкупно средства		18.351.222	16.224.977
Акционерска главнина и обврски			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	15	2.220.127	2.220.127
Сопствени акции		(109.285)	(109.285)
Законски резерви		596.146	596.146
Останати резерви	16	2.135.482	1.687.920
Задржана добивка		8.667.709	7.835.862
		13.510.179	12.230.770
Долгорочни обврски			
Долгорочни кредити	17	690.834	568.194
Обврски за отпремнини	18	57.343	56.491
		748.177	624.685
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи и останати обврски	19	3.096.008	2.696.884
Данок на добивка		24.231	22.835
Краткорочни кредити	17	972.627	649.803
		4.092.866	3.369.522
Вкупно обврски		4.841.043	3.994.207
Вкупно акционерска главнина и обврски		18.351.222	16.224.977

Белешките кон единечните финансиски извештаи од страна 8 до 43 се интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

Единечните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Друштвото на ден 08 февруари 2024 година.

Одобрено од:

Живко Мукаетов
Генерален директор

Виктор Стојчевски
Финансиски директор

Горан Минов
Овластен сметководител
Уверение бр. 0101521

ЕДИНЕЧЕН БИЛАНС НА УСПЕХ

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2023	2022
Продажби	5	12.261.902	10.538.230
Трошоци содржани во продадени готови производи и трговски стоки	22	(7.622.154)	(6.422.156)
Бруто добивка		4.639.748	4.116.074
Трошоци за истражување и развој	22	(189.147)	(163.070)
Трошоци на продажба и маркетинг	22	(2.068.924)	(1.991.523)
Административни трошоци	22	(805.911)	(660.666)
Останати приходи од работењето	20	503.594	1.026.225
Останати расходи од работењето	22	(395.298)	(777.642)
Добивка од работењето		1.684.062	1.549.398
Трошоци на финансирањето	26	(32.223)	(16.270)
Добивка пред оданочување		1.651.839	1.533.128
Данок на добивка	27	(131.292)	(121.585)
Нето добивка		1.520.547	1.411.543
Заработувачка по акција (во Денари)			
- Основна	28	1.081,85	1.004,29

Белешките кон единечните финансиски извештаи од страна 8 до 43 се интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2023	2022
Нето добивка		1.520.547	1.411.543
Останата сеопфатна добивка:			
Објективна вредност на вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба	16	680	(316)
Објективна вредност на земјиштето	6	446.882	-
Останата сеопфатна добивка / (загуба) по оданочување		447.562	(316)
Вкупна сеопфатна добивка		1.968.109	1.411.227

Белешките кон единечните финансиски извештаи од страна 8 до 43 се интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА

За годината што завршува на 31 декември

	Акционерски капитал	Сопствени Акции	Законски резерви	Останати резерви	Задржана добивка	Вкупно
На 1 јануари 2022	2.220.127	(109.285)	596.146	1.688.236	7.042.743	11.437.967
Дивиденда	-	-	-	-	(618.424)	(618.424)
Нето добивка за годината	-	-	-	-	1.411.543	1.411.543
<i>Извештај за сеопфатната добивка</i>						
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	(316)	-	(316)
	-	-	-	(316)	-	(316)
На 31 декември 2022	2.220.127	(109.285)	596.146	1.687.920	7.835.862	12.230.770
Дивиденда	-	-	-	-	(688.700)	(688.700)
Нето добивка за годината	-	-	-	-	1.520.547	1.520.547
<i>Извештај за сеопфатната добивка</i>						
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	680	-	680
Објективна вредност на земјиште				446.882		446.882
	-	-	-	447.562	-	447.562
На 31 декември 2023	2.220.127	(109.285)	596.146	2.135.482	8.667.709	13.510.179

Белешките кон единечните финансиски извештаи од страна 8 до 43 се интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

	За годината што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Парични текови од оперативни активности		
Наплатено од купувачи	12.057.786	10.905.559
Платено на добавувачите и вработените	(10512.424)	(9.779.987)
Нето парични текови од оперативни активности	1.545.362	1.125.572
Парични текови од инвестициони активности		
Набавка на постојани средства	(1.314.847)	(1.215.809)
Вложувања во подружници (Белешка 10)	(1.231)	(40.234)
Примени дивиденди	119.381	119.606
Државна поддршка	(4.281)	192.201
Нето парични текови користени за инвестициони активности	(1.265.374)	(1.004.913)
Парични текови од финансиски активности		
Приливи од кредити	2.645.894	1.920.920
Отплата на кредити	(2.214.722)	(1.672.928)
Платени камати	(31.641)	(15.516)
Надоместоци на акционерите и данок на исплатена дивиденда и други распределби од добивката	(688.313)	(618.905)
Нето парични текови користени за финансиски активности	(288.782)	(386.429)
Нето зголемување / (намалување) на пари и парични еквиваленти	55.602	(205.093)
Пари и парични еквиваленти на почеток на годината	62.077	267.170
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	117.679	62.077

Белешките кон единечните финансиски извештаи од страна 8 до 43 се интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО

Алкалоид АД Скопје (во понатамошниот текст: “Друштвото”) произведува и продава разновидни фармацевтски, хемиски и козметички производи и производи од билно потекло. Алкалоид АД Скопје има основано дваесет и една подружница, две спортски друштва и една фондација во Република Северна Македонија и други земји. Називите на подружниците се дадени во точка 10 од Белешките кон единечните финансиски извештаи.

Алкалоид АД Скопје, матичното друштво е акционерско друштво, основано и со седиште во Република Северна Македонија. Адресата на Друштвото е:
Бул. Александар Македонски 12
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Акциите на Алкалоид АД Скопје котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност од 2002 година.

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики кои се применети при подготвувањето на единечните финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се применуваат конзистентно во текот на целата презентирана година.

2.1. Основа за подготвување на единечните финансиските извештаи

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва (“Службен весник” бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 13/14, 41/14, 138/14 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 195/2018, 225/2018, 239/2018, 290/20 и 215/21 и 99/2022) правните лица во Република Северна Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник стапи во примена од 1 јануари 2010 година.

До датумот на составување на придружните единечни финансиски извештаи, измените и дополнувањата на Меѓународните стандарди за финансиско известување („МСФИ/МСС“) и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат после 1 јануари 2009 година сè уште не се преведени и објавени за примена во Република Северна Македонија.

Имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу горенаведените сметководствени прописи кои се применуваат во Република Северна Македонија и Меѓународните стандарди за финансиско известување, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на единечните финансиски извештаи на Друштвото, придружните единечни финансиски извештаи не можат да се сметаат за единечни финансиски извештаи подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.1. Основа за подготвување на единечните финансиските извештаи (продолжение)

Придружните единечни финансиски извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст. Во составувањето на овие единечни финансиски извештаи Друштвото ги применува сметководствените политики наведени во белешката 2.

Единечните финансиските извештаи се подготвени на пресметковна основа и претпоставка за континуитет.

Износите содржани во единечните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари (МКД). Денарот претставува официјална валута на известување во Република Северна Македонија.

Друштвото исто така подготви консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените принципи применливи во Република Северна Македонија за Друштвото и нејзините подружници ("Групацијата"). Корисниците на овие единечни финансиски извештаи треба да ги прочитаат заедно со консолидираните финансиски извештаи на Групацијата за годината што завршува на 31 декември 2023 година со цел да се добијат целосни информации за финансиската состојба, резултатите од работењето и промените во финансиската состојба на Групацијата како целина.

Подготвувањето на единечните финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва и Правилникот за водење на сметководство бара примена на проценки и претпоставки од страна на менаџментот на Друштвото, кои влијаат врз искажаните позиции во единечните финансиски извештаи. Иако проценките на раководството се базираат на разумни информации и познавања за настаните и активностите, фактичките резултати може да се разликуваат од проценките. Проценките на раководството се прикажани во Белешка 4.

2.2. Подружници

Подружниците се правни лица кај кои Друштвото има контрола врз финансиските и деловните политики и поседува повеќе од една половина од гласачките права. Постоењето на контрола и ефектот од поседувањето на гласовите се зема предвид при одредување дали Друштвото има контрола врз друго правно лице. Набавна вредност на вложувањето претставува објективната вредност на даденото средство. Друштвото ги евидентира вложувањата по нивната набавна вредност намалена за евентуално обезвреднување.

2.3. Сегментно известување

Известувањето по оперативни сегменти е конзистентно со начините на интерно известување за потребите на Управниот одбор. Управниот одбор е одговорен за стратешките одлуки за секој од сегментите. На 31 декември 2023 година, Друштвото беше организирано во четири известувачки сегменти:

- **Фармација** - производство и продажба на лекови за хумана медицина, ветеринарни лекови и фармацевтски суровини,
- **Хемија** - производство и продажба на хемиски производи,
- **Козметика** - производство и продажба на козметички производи,
- **Билкарство** - производство и продажба на производи од билно потекло.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.3. Сегментно известување (продолжение)

Севкупната производна програма на фармацевтски производи на Алкалоид-Фармација се состои од следниве фармацевтски форми:

- Орални цврсти дозни форми: Таблети - конвенционално и модифицирано ослободување, филм-таблети, обложени таблети, подјазични таблети, капсули, сув прашок за орална суспензија.
- Течни дозни форми за орална употреба: Раствори за орална употреба, сирупи, суспензии.
- Топикални препарати: Кремови, масти, раствори, гелови, спрејови, вагиналети, супозитории.
- Стерилни дозни форми: Парентерални мало-волуменски, капки за очи, масти за очи.

Покрај капацитетите за производство на готови фармацевтски производи Алкалоид-Фармација има погон за екстракција на опиоиди, кој вклучува производство на морфин и негови деривати како фармацевтски суровини.

Сегментот Алкалоид - Хемија денес има развиена програма за производство на хемикалии и реагенси од органско и неорганско потекло, со ра, puriss, purum и со фармакопејски квалитети. Истите се наменети за лабораториите во институтите, факултетите, клиниките, фармацевтската и козметичката индустрија, како и во процесите на производство на други индустрии.

Палетата на производи на Алкалоид - Козметика се состои од производите за нега на кожа, производите за нега на детска кожа, сапуни, производите за нега на коса, производите за нега на заби, парфемската колекција за мажи, парфемската колекција за жени, како и козметиката за домаќинството. Состојките кои се составен дел на производите се набавуваат од добавувачи кои ги задоволуваат високите стандарди за квалитет и истите се во согласност со барањата на Европската директива за квалитетен козметички производ.

Главни дејности во Алкалоид - Билкарство се обработка, мешање и пакување на билни суровини како корени, листови, овошје, семе итн.

Приходите по сегменти се приходи кои се обелоденети во единечниот биланс на успех на Друштвото, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите приходи на Друштвото кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

Расходите по сегменти се расходи кои се обелоденети во единечниот биланс на успех на Друштвото, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите расходи на Друштвото кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

Нето оперативните средства на Друштвото се состојат примарно од материјални и нематеријални средства, залихи и побарувања намалени за нето оперативните обврски, додека нето финансиските средства на Друштвото примарно се состојат од парични средства и парични еквиваленти, останати тековни финансиски средства намалени за финансиски обврски, одложен данок и данок на добивка.

Сметководствените политики на сегментите се исти со сметководствените политики на Друштвото. Ова се всушност податоците кои што се известуваат на управувачките структури за целите на донесување одлуки за распределба на ресурсите и за оценување на резултатите од работењето на сегментите.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.4. Курсни разлики

Валута за вреднување и обелоденување

Валута за вреднување и обелоденување на трансакциите на Друштвото е македонскиот Денар. Износите вклучени во единечните финансиски извештаи се прикажани во илјади денари, освен ако поинаку не е наведено.

Трансакции и состојби

Трансакциите направени во странски средства на плаќање се пресметуваат во македонски Денари по курсот кој важел на денот на трансакцијата. Курсните разлики настанати од таквите трансакции во текот на годината и од сведувањето на средствата и обврските искажани во странски средства за плаќање по курсот кој важел на денот на единечниот Извештај за финансиската состојба, се искажуваат во единечниот Биланс на успех како приходи или расходи.

2.5. Материјални средства

Материјалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност. Земјиштето е прикажано по неговата пазарна вредност врз основа на процена направена од страна на независен проценител. Останатите материјални средства се искажани по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредност. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените материјални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Издатоците за реконструкција, адаптација или друго вложување со кои се зголемува корисниот век на употреба или капацитетот се капитализираат со нивното настанување. Издатоците за редовно одржување и поправки се евидентираат како расход во моментот на нивното настанување.

Позитивниот ефект од проценката на земјиштето се евидентира на главнината како ревалоризациона резерва. Негативниот ефект од проценката на земјиштето се евидентира на главнината, до износот на ревалоризационата резерва на одредено средство, а разликата се евидентира во консолидираниот Биланс на успех. Остатокот од ревалоризационата резерва се пренесува на задржаната добивка во моментот на отуѓувањето.

Земјиштето не се амортизира. Амортизацијата на останатите материјални средства се пресметува со примена на праволиниската метода и е наменета за алоцирање на набавната или проценетата вредност на основните средства во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на материјалните средства. Предвидениот корисен век на средствата е:

Градежни објекти	10 - 40	години
Опрема за производство	10 - 20	години
Возила	4	години
Мебел, компјутери и останата опрема	3 - 10	години

Резидуалната вредност на средствата и нивниот предвиден век на користење се проценува на денот на единечниот Извештај за финансиската состојба и се коригира доколку е потребно.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.5. Материјални средства (продолжение)

Сегашната вредност на материјалните средства се намалува до износот на надоместувачката вредност во случај кога сегашната вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност.

Отстапените или на друг начин отуѓени материјални средства се елиминираат од единечниот Извештај за финансиската состојба заедно со исправката на вредноста. Добивката или загубата што произлегува од таквото отуѓување се признава во единечниот Биланс на успех.

2.6. Нематеријални средства

Нематеријалните средства се состојат од жигови, лиценци и софтвер. Нематеријалните средства се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредноста. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените нематеријални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното право на користење.

Амортизацијата на нематеријалните средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години.

Предвидениот корисен век на средствата е:

Софтвер	5 години
Интерно генерирани нематеријални средства	10 години
Жигови и патенти	10 години

Одделно стекнати нематеријални средства

Нематеријалните средства со конечен животен век кои што се стекнати одделно се прикажуваат по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и за исправката на вредност. Амортизацијата на стекнатите нематеријални средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години. Предвидениот век на употреба и методот на амортизација се предмет на испитување на крајот на секој период за известување.

Интерно генерирани нематеријални средства - трошоци за истражување и развој

Издатоците за истражување се признаваат како расходи при нивното настанување. Интерно генерираните нематеријални средства кои произлегуваат од фазата на развој се признаваат доколку и само доколку може да го демонстрираат следното:

- Техничка изводливост за довршување на нематеријалното средство, така што тоа да биде расположливо за употреба или продажба,
- Неговата намера е да го доврши нематеријалното средство и да го користи или продаде,
- Неговата способност да го користи или продаде нематеријалното средство,
- Како нематеријалното средство ќе создава веројатни идни економски користи,
- Расположливоста на соодветни технички, финансиски и други ресурси за довршување на развојот и за употреба или продажба на нематеријалното средство,
- Неговата способност за веродостојно мерење на издатокот кој може да му се припише на нематеријалното средство за време на неговиот развој.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.6. Нематеријални средства (продолжение)

Износот на иницијално признатите интерно генерирани нематеријални средства е збир од настанатите трошоци од денот кога нематеријалното средство за прв пат ги исполнува критериумите за признавање наведени погоре. Во случај кога интерно генерираните нематеријални средства не ги задоволуваат критериумите наведени погоре, трошоците за развој се признаваат во единечниот биланс на успех во периодот во кој што се настанати.

Последователно по иницијалното признавање, интерно генерираните нематеријални средства се прикажуваат по нивната набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и исправката на вредност на ист начин како и одделно стекнатите нематеријални средства.

Патенти

Патентите иницијално се мерат според набавна вредност и се амортизираат на праволиниски метод во текот на проценетиот животен век од десет години.

2.7. Обезвреднување на нефинансиските средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат, се предмет на годишна анализа за можноста од нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста од нивно обезвреднување секогаш кога настаните или измените во деловните услови укажуваат дека нивната сегашна вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност. Загубата од обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност на средството ја надминува вредноста за неговото повторно надоместување. Надоместувачката вредност претставува повисоката вредност од нето продажната цена на средството, намалена за трошоците на продажба, и неговата употребна вредност. Со цел за да се процени обезвреднувањето, средствата се групирани во најмали единици кои генерираат пари. Нефинансиските средства, освен гудвилот, кои се обезвреднети се проценуваат за можната корекција на обезвреднувањето на денот на единечниот Извештај за финансиската состојба.

2.8. Финансиски средства

Финансиските средства на Друштвото се класифицирани во следните категории: позајмици и побарувања и хартии од вредност расположливи за продажба. Класификацијата на вложувањата е направена во зависност од намената за која финансиските средства се набавени. Класификацијата на финансиските средства се дефинира во моментот на нивната набавка и се анализира на секој датум на известување.

Позајмици и побарувања

Позајмиците и побарувањата се финансиски средства со дефинирани услови за плаќање и не се котирали на пазарите на хартии од вредност. Позајмиците и побарувањата се вклучени во тековните средства, освен оние кои имаат доспевање подолго од 12 месеци по датумот на единечниот Извештај за финансиската состојба. Позајмиците и побарувањата се прикажани во единечниот Извештај за финансиската состојба на позицијата Побарувања од купувачите и останати побарувања (Белешка 2.10).

Хартии од вредност расположливи за продажба

Финансиските средства “расположливи за продажба” се класифицирани како нетековни средства, освен оние кои раководството планира да ги отуѓи во период пократок од 12 месеци по датумот на единечниот Извештај за финансиската состојба.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.8. Финансиски средства (продолжение)

Набавката и продажбата на финансиските средства се евидентира на денот на тргувањето. Вредноста на набавката ги вклучува и трошоците за трансакцијата. Финансиските средства се бришат од евиденцијата во моментот на нивната продажба или во моментот на завршување на правото за добивање на надоместок. Финансиските средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по нивната пазарна вредност.

Друштвото исто така има вложувања во акции кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства “расположливи за продажба” и се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Друштвото очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност. Позајмиците и побарувањата се вреднуваат по нивната амортизирана вредност со примена на ефективна каматна стапка.

Промените во вредноста на финансиските средства се евидентираат во главнината и во извештајот за сеопфатна добивка, освен загубите од обезвреднување на финансиските средства, каматите пресметани со ефективна каматна метода и курсните разлики на финансиските средства кои што се признаваат во единечниот Биланс на успех. Во моментот на продажба на финансиските средства, акумулираниот износ во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во единечниот Биланс на успех. Дивидендите што се добиваат од поседувањето на финансиските средства се евидентираат во единечниот Биланс на успех со стекнување на правото за добивање парични средства.

Пазарната вредност на финансиските средства се базира на последната тргувана цена на акцијата на Македонската берза за хартии од вредност. Вложувањата за кои вредноста не може со сигурност да се измери се прикажани според нивната набавна или ревалоризирана вредност намалена за исправката на вредноста.

На крајот на секој известувачки период, Друштвото врши анализа на вредноста на финансиските средства. Во случај кога постојат доволно индикатори дека вредноста на финансиските средства е неповратно намалена под нивната сегашна вредност, овие финансиски средства се сметаат за обезвреднети. Во тој случај, разликата помеѓу износот на обезвреднувањето и ревалоризационата резерва во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во единечниот Биланс на успех. Загубата од обезвреднување на вложувањата која што е евидентирана во единечниот Биланс на успех не се враќа повторно преку истиот. Анализата на обезвреднувањето на побарувањата од купувачите е опишана во Белешка 2.10.

2.9. Залихи

Залихите се искажуваат по цената на чинење или по нето реализационата вредност во зависност од тоа која е пониска. Цената на чинењето на производството во тек, полупроизводите и готовите производи, ги опфаќа сите директни трошоци на производство и производните општи трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна вредност во нормалниот тек на работењето, намалена за варијабилните трошоци за продажба како и сите трошоци поврзани со маркетинг, продажба и дистрибуција. Трошоците за набавка на залихите ги вклучуваат: набавната цена, увозните давачки и други давачки (освен оние кои подоцна се утврдува дека се одбитни од страна на даночните органи), транспорт, ракување и други трошоци кои се директно поврзани со набавката на готови производи, материјали и услуги. Трговските попусти, рабати и други слични ставки се одземаат во одредувањето на трошоците за набавка

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.10. Побарувања од купувачите

Побарувањата од купувачите се искажани по фактурираната вредност намалена за исправката на побарувањата. Исправката на вредноста на побарувањата од купувачите се врши секогаш кога постојат објективни докази дека побарувањето не може да се наплати. Индикаторите кои се користат при проценката за ненаплативост на побарувањата се: несолвентност, можноста од ликвидација и стечај и доцнење при исплатата на побарувањата.

Износот на исправката на вредноста претставува разлика помеѓу фактурната вредност на побарувањата и износот кој се очекува да биде надоместен. Направената исправка на побарувањата се прикажува на позицијата: “Трошоци на продажба и маркетинг” во единечниот Биланс на успех.

2.11. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се состојат од готовина на сметките во банките и во благајните.

2.12. Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични акции. Откупот на сопствени акции се прикажува како намалување на акционерскиот капитал зголемен за сите трошоци за негово откупување или отуѓување. Отуѓувањето на сопствените акции се прикажува како зголемување на акционерскиот капитал и е еднаков на готовинските приливи намалени за сите трошоци на трансакцијата.

2.13. Обврски по кредити

Иницијално, кредитите се прикажуваат по нивната номинална вредност, намалени за трошоците на трансферот. Во понатамошните периоди, кредитите се прикажуваат намалени за пресметаната камата.

Кредитите се прикажани како тековни обврски, освен за делот кој доспева по 12 месеци од денот на единечниот Извештај за финансиската состојба.

2.14. Обврски кон добавувачи и останати обврски

Финансиските обврски, иницијално вреднувани по објективна вредност, последователно се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Метода на ефективна камата е метода на пресметување на амортизирачка набавна вредност на финансиската обврска и на распределба на трошокот од камата во текот на релевантниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на очекуваниот животен век на инструментот или, до нето сметководствената вредност на финансиската обврска, при иницијалното признавање.

2.15. Данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено од даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на добивката утврдена во единечниот биланс на успех корегирани за одредени непризнаени трошоци согласно законските одредби.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.15. Данок на добивка (продолжение)

Одложен данок

Одложениот данок е пресметан за временските разлики помеѓу даночната основица и сегашната вредност на средствата и обврските. Одложениот данок не се пресметува при почетно вреднување на средствата и обврските, доколку во моментот на трансакцијата нема влијание врз даночната добивка или загуба. Одложениот данок се пресметува со примена на тековната даночна стапка. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви временски разлики. Одложеното даночно средство е пресметано врз основа на веројатноста на постоење на идни оданочиви добивки кои ќе овозможат искористување на одложеното даночно средство.

Одложеното даночно средство е пресметано за временските разлики од вложувања во подружниците, освен ако времето на реализација на временските разлики е контролирано од страна на Друштвото и е извесно дека истите нема да се реализираат во догледна иднина.

2.16. Користи на вработените

Обврски за пензии

Друштвото има обврска за исплата на надомести на вработените кои се категоризирани како “Дефинирани користи” и “Дефинирани придонеси”. Обврските се дефинирани како:

- “Дефинирани користи” на вработените - претставува обврска за исплата на надомести во моментот на пензионирање и вообичаено зависи од еден или повеќе фактори како што се години на старост, работен стаж и надоместоци.
- “Дефинирани придонеси” на вработените - претставува обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. Друштвото нема обврска за исплата на дополнителни износи доколку државните и приватните пензиски фондови немаат доволно средства за исплата на пензиите.

Обврската дефинирана во единечниот Извештај за финансиската состојба за користите на вработените е прикажана според сегашната вредност на идните готовински одливи. Износот на “Дефинирани користи” се пресметува на годишно ниво од страна на независен актуар со примена на Кредитната метода на проектирани единици. Сегашната вредност на “Дефинирани користи” се пресметува со дисконтирање на проценетите идни готовински одливи, со примена на каматната стапка на високо ликвидни корпоративни обврзници, деноминирани во валутата во која дефинираните користи ќе бидат платени и кои имаат приближно еднаков период на доспевање со периодот на доспевање на дефинираните користи.

Друштвото има законска обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. По исплатата на придонесите за пензиско осигурување, Друштвото нема идна обврска по овој основ. Придонесите се евидентираат како користи на вработените во единечниот Биланс на успех во моментот на нивно доспевање. Однапред платените придонеси се евидентираат како побарувања само доколку се осигура иден поврат на платените средства или идно намалување на обврската.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.16. Користи на вработените(продолжение)

Престанок на работен однос по основ на деловни причини

На вработените во Друштвото кај кои престанал работниот однос по основ на деловни причини или доброволно, им се исплаќа паричен надомест. Надоместот за престанок на работниот однос по основ на деловни причини се евидентира врз основа на настанат доброволен прекин на работниот однос, доставена и прифатена понуда од страна на вработениот за доброволен прекин на работен однос. Стекнатото право на исплата како резултат на прекин на работниот однос по основ на деловни причини или доброволно, се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

Учество во добивка

На вработените може да им се признае право на учество во добивката со одлука на Управниот одбор на Друштвото за распределба на добивката. Стекнатото право на учество во добивка се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

2.17. Резервирања

Резервирања за обновување на околината, реструктурирање или тужби против Друштвото се признаваат кога постои законска или судска обврска како резултат на минат настан и кога износот на надоместот со голема веројатност може да се предвиди. Резервирања не се вршат за идни загуби од работењето. Резервирањата се евидентираат според нивната сегашна вредност на очекуваните трошоци, потребни за надоместување на обврската.

2.18. Формирање на приходот (признавање и мерење)

Приходот претставува објективна вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги. Приходот се прикажува намален за данокот на додадена вредност, проценетите поврати, дисконтите и рабатите. Приходите се состојат од:

Приходи од продажба на производи

Приходите од продажба на производи се признаваат во моментот на испораката на производите и прифаќање од страна на купувачот.

Приходи од продажба на услуги

Приходите од продажба на услуги се признаваат во моментот на извршување на услугата имајќи го во предвид степенот на завршеност на договорената услуга.

Приходи од камати

Приходите од камати се пресметуваат со примена на ефективната каматна стапка. Приходот од камати се намалува до износот на надоместувачката вредност, во случај на обезвреднување на побарувањето и претставува дисконтиран износ на очекуваниот прилив на готовински средства.

Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во моментот на настанување на правото за надомест од страна на издавачите на сопственичките хартии од вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.19. Дивиденди

Друштвото ги евидентира обврските по дивиденди кон акционерите по одобрување на обврската за дивиденди на годишното Собрание на акционери.

2.20. Државни поддршки

Државните поддршки не се признаваат се додека не постои разумно уверување дека Друштвото ќе се усогласи со условите поврзани со нив, и дека поддршките ќе биде примени. Државните поддршки се признаваат во добивката или загубата на систематска основа во периодите во кои Друштвото ги признава како расходи поврзаните трошоци за кои поддршките се наменети да ги надоместат. Конкретно, државните поддршки за да се добијат чиј основен услов им е Друштвото да набави, изгради или на некој друг начин се стекне со нетековни средства, се признаваат како одложени приходи во единечниот извештај за финансиската состојба и се пренесуваат во добивката или загубата на систематска и рационална основа за време на животниот век на стекнатото средство. Државните поддршки кои се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци или се добиваат како непосредна финансиска поддршка на Друштвото без обврска за идни поврзани трошоци со истите, се признаваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат како побарување.

2.21. Наеми

Наем при кој во основа сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на едно средство не се пренесуваат на корисникот на наемот, се класифицира како оперативен наем. Плаќањата за оперативен наем (нето од олеснителни плаќања од страна на наемодавачот) се признаени како расход во Билансот на успех на праволиниска основа во рамките на времетраењето на наемот.

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

3.1. Видови финансиски ризици

Во своето работење, Друштвото е изложено на повеќе видови на финансиски ризици како што се пазарен ризик (ризик од промена на девизните курсеви, пазарните вредности и цените), кредитен ризик, ризик од неликвидност и каматен ризик. Пристапот на Друштвото во управување со финансискиот ризик е насочен кон проценка на непредвидливоста на финансискиот пазар и настојува да изнајде начин за навремено минимизирање на потенцијалните негативни ефекти. Управувањето со ризикот го врши Финансискиот сектор, а врз основа на политиките одобрени од страна на Управниот одбор и Надзорниот Одбор.

Пазарен ризик

а) Ризик од промена на девизниот курс

Друштвото е вклучено во меѓународни трансакции и е изложено на ризик од промена на девизните курсеви, како резултат на изложеност на домашната валута во однос на различните странски валути. Ризикот од промена на девизниот курс се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина во странски валути во банки за обезбедување на континуитет на операциите на Друштвото.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

б) Ризик од промена на цените

Друштвото е изложено на ризик од промена на пазарната вредност на вложувањата расположливи за продажба.

Кредитен ризик

Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик. Воспоставените политики и процедури овозможуваат продажба на купувачи со соодветна кредитна историја. Побарувањата од купувачите се состојат од голем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите.

Ризик од неликвидност

Ризикот од неликвидност се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина и можност за обезбедување на средства за кредитирање на операциите на Друштвото.

Каматен ризик

Друштвото не поседува значајни финансиски средства кои би обезбедиле принос на камати, така што готовинскиот тек на Друштвото не е под влијание на промените на пазарните каматни стапки.

Друштвото е изложено на каматен ризик за долгорочните и краткорочните кредити и истиот го регулира во директни преговори со банките. Каматните стапки на долгорочните кредити се помали од краткорочните и значајно не варираат. Каматите на краткорочните кредити земени од банките во земјата во тековниот период се намалени во однос на минатата година.

3.2. Објективна вредност

Објективната вредноста на вложените средства расположливи за продажба се базира на вредноста на акциите кои котираат на официјалниот финансиски пазар на денот на единечниот Извештај за финансиската состојба. За вреднување на вложувањата кои не котираат на официјалниот пазар, се применува тековната пазарна вредност на вложувања во хартии од вредност во иста или слична групација во која дејствува субјектот.

Сметководствената вредност намалена за проценетите исправки на вредноста на финансиските средства и обврски, со рок на доспевање пократок од една година, ја претставува приближно нивната објективна вредност. Проценките на Друштвото се базираат на искуството и останатите фактори, вклучувајќи ги и очекувањата за идните настани за кои се верува дека се веројатни во сегашните околности.

3.3. Управување со ризикот од финансирање

Друштвото користи кредити со цел да обезбеди континуирано работење и да обезбеди поврат на вложувањата на инвеститорите и акционерите преку оптимизација на обврските по кредити и капиталот. Доколку е потребно, Друштвото може да го намали ризикот од финансирање преку намалување на износот распределен за дивиденди кон акционерите, да издава нови акции или да продаде средства со цел намалување на ризикот од финансирање.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

Друштвото врши проценка на идните настани. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се разумни во рамките на околностите. Оние проценки кои може да имаат материјално влијание врз сегашната вредност на средствата и обврските во иднина се опишани подолу:

Стапки на амортизација

Амортизационите стапки се определуваат врз основа на предвидениот корисен век на употреба на недвижностите, постројките и опремата земајќи во предвид минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Корисниот век на употреба се проверува еднаш годишно од страна на Друштвото врз основа на тековните проценки. Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за амортизација се намали/ зголеми за 10% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближно МКД 54.905 илјади (2022: 50.752 илјади).

Корисен век на нематеријалните средства

Корисниот век на нематеријалните средства се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на процените. Поради значителното учество на нематеријалните средства кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за амортизација се намали/ зголеми за 10% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближно МКД 33.938 илјади (2022: 32.411 илјади).

Објективна вредност на земјиштето

Објективната вредност на проценетото земјиште се анализира од страна на Друштвото на датумот на единечниот Извештај за финансиската состојба дали претрпело значајна промена во однос на вредноста на денот на проценката. Проценка на Друштвото е дека разликата помеѓу пазарната вредност и проценетата сметководствена вредност е нематеријална и не влијае врз искажаниот резултат. Објективната вредност се утврдува врз основа на годишна проценка извршена од страна на независен проценител користејќи ја методологијата за процена на вредност на недвижен имот објавена во Службен весник на Република Северна Македонија. Влијанието на евентуални промени во претпоставките користени при утврдување на објективната вредност може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку цената на земјиштето се намали/зголеми за 3% ова ќе резултира со промена на вредноста на земјиштето/ревалоризационите резерви на годишно ниво во износ од приближно МКД 63.587 илјади (2022: 36.015 илјади).

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ (продолжение)

Објективна вредност на финансиските средства

Објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба, кои не котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност се евидентирани според нивната набавна вредност. Проценка на Друштвото е дека нивниот износ и разлика до можната пазарна вредност е нематеријална и истата нема никакво влијание врз искажаниот резултат, имајќи ги во предвид бројот на акциите во портфолиото на Друштвото, односно процентот на учество во вкупниот капитал на издавачите на хартии од вредност и нивната неликвидност.

Обезвреднување на побарувањата од купувачи и другите побарувања

Обезвреднувањето на сомнителните побарувања се заснова врз проценетите загуби кои потекнуваат од неможноста на купувачите да ги исполнат своите договорни обврски. Проценките кои се користат при проценката на адекватноста на обезвреднување на сомнителните побарувања се старосната структура на нашите побарувања и историјата на отпис на побарувањата, кредитната способност на купувачите како и промените во нашите услови за плаќање. Проценките ги вклучуваат и претпоставките за идното однесување на комитентите и идните готовински наплати. Раководството верува дека не постои потреба од идни резервации коишто ги надминуваат резервациите за сомнителни побарувања што се веќе признати во овие финансиски извештаи.

Резервирања

Резервирањата се предмет на проценка. Друштвото ја проценува веројатноста за настанување на несакан настан како резултат на минат настан. Друштвото е претпазливо во врска со овие проценки, но поради високото ниво на неизвесност, во некои случаи на проценка може и да се случи крајниот исход на настанот да не биде еднаков со резервирањето.

Проценки за евидентирање на користи на вработените

MCC19 користи на вработените, бара да се направат веродостојни проценки на износот на користите кој треба да се евидентира како обврска за користи на вработените. За оваа цел се користат актуарски проценки и техники како што се очекувана стапка на инфлација, долгорочно зголемување на медицинските трошоци, обрт на вработени и дисконтната стапка. Евентуалните промени на овие проценки на било која од овие варијабли може да ја промени обврската на Друштвото по основ на користи на вработените.

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Сегментното известување до менаџментот се базира на информации за производите и категориите на купувачите.

Основни категории на производи се фармацевтски и нефармацевтски производи (хемиски, козметички и производи од билно потекло). Основна категорија на купувачи за производите на Друштвото се купувачи на големо.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ (продолжение)

Резултатите на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Продажби		Добивка од работењето	
	2023	2022	2023	2022
Фармација	10.566.351	8.852.973	1.658.307	1.526.644
Хемија	314.801	362.673	7.088	16.025
Козметика	1.127.747	1.021.040	17.833	4.523
Билкарство	253.003	301.544	834	2.206
Вкупно	12.261.902	10.538.230	1.684.062	1.549.398
Финансиски трошоци			(32.223)	(16.270)
Добивка пред даноци			1.651.839	1.533.128
Данок од добивка			(131.292)	(121.585)
Нето добивка			1.520.547	1.411.543

Средствата и обврските на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

Средства	2023	2022
	Фармација	17.165.090
Хемија	634.309	520.289
Козметика	378.579	313.362
Билкарство	173.244	181.143
Вкупно средства	18.351.222	16.224.977

Обврски	2023	2022
	Фармација	4.466.102
Хемија	144.136	131.475
Козметика	188.730	188.180
Билкарство	42.075	48.606
Вкупно обврски	4.841.043	3.994.207

Останати ставки на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Амортизација		Инвестиции	
	2023	2022	2023	2022
Фармација	767.952	728.707	1.550.921	1.263.054
Хемија	28.668	19.364	33.568	98.319
Козметика	50.824	46.390	83.165	52.274
Билкарство	40.980	37.177	32.741	37.911
Вкупно	888.424	831.638	1.700.395	1.451.558

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ (продолжение)

Секундарен известувачки образец - географски сегмент

Република Северна Македонија е матична земја на Друштвото каде се одвива значаен дел од деловните активности.

	Приходи од продажба	
	2023	2022
Северна Македонија	3.370.337	3.142.726
Србија	2.096.293	1.741.282
Босна и Херцеговина	933.401	844.535
Хрватска	570.806	530.599
Косово	485.770	457.340
Останати земји	4.805.295	3.821.748
Вкупно	12.261.902	10.538.230

Прикажувањето на продажбите е врз основа на потеклото на купувачот. Постојаните средства се состојат од материјални и нематеријални средства.

Информации за поголемите купувачи

Продажбите од сегментот Фармација се одвиваат во повеќе земји и преку повеќе купувачи. Нема купувач со поголемо поединечно учество во продажбите на фармацевтски производи.

Кај продажбите на сегментот Хемија има еден поголем купувач што учествува во продажбите со 21,9% (2022: 22,1%).

Кај продажбите на сегментот Козметика има еден поголем купувач што учествува во продажбите со 17,2% (2022: 17,2%).

Кај продажбите на сегментот Билкарство има еден поголем купувач што учествува во продажбите со 26,5% (2022: 40,3%).

Видови на продажби

	2023	2022
Продажба на производи	10.162.768	8.803.117
Продажба на стоки	1.902.205	1.572.094
Приходи од услуги и останата продажба	196.929	163.019
	12.261.902	10.538.230

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема за производ- ство, возила и останата опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2022 година	<u>1.672.705</u>	<u>3.837.028</u>	<u>5.712.565</u>	<u>239.150</u>	<u>11.461.448</u>
Рекласификација	-	-	-	45	45
Зголемувања	-	59	9.177	1.039.305	1.048.541
Пренос од инвестиции во тек	-	289.297	425.130	(714.427)	-
Отуѓување	-	(17.088)	(43.721)	-	(60.809)
На 31 декември 2022 година	<u>1.672.705</u>	<u>4.109.296</u>	<u>6.103.151</u>	<u>564.073</u>	<u>12.449.225</u>
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2022 година	-	<u>2.006.677</u>	<u>3.193.064</u>	-	<u>5.199.741</u>
Рекласификација	-	-	-	-	-
Амортизација за 2022 година	-	97.891	409.632	-	507.523
Отуѓување	-	(15.400)	(42.970)	-	(58.370)
На 31 декември 2022 година	-	<u>2.089.168</u>	<u>3.559.726</u>	-	<u>5.648.894</u>
Сметководствена вредност					
На 31 декември 2022 година	<u>1.672.705</u>	<u>2.020.128</u>	<u>2.543.425</u>	<u>564.073</u>	<u>6.800.331</u>
Набавна вредност					
На 1 јануари 2023 година	<u>1.672.705</u>	<u>4.109.296</u>	<u>6.103.151</u>	<u>564.073</u>	<u>12.449.225</u>
Рекласификација	-	-	310	(4.367)	(4.057)
Зголемувања	-	-	15.533	1.173.852	1.189.385
Пренос од инвестиции во тек	-	312.726	578.981	(891.707)	-
Отуѓување	-	-	(52.739)	(332)	(53.071)
Ревалоризација	<u>446.882</u>	-	-	-	<u>446.882</u>
На 31 декември 2023 година	<u>2.119.587</u>	<u>4.422.022</u>	<u>6.645.236</u>	<u>841.519</u>	<u>14.028.364</u>
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2023 година	-	<u>2.089.168</u>	<u>3.559.726</u>	-	<u>5.648.894</u>
Рекласификација	-	(19)	19	-	-
Амортизација за 2023 година	-	102.359	446.687	-	549.046
Отуѓување	-	-	(51.568)	-	(51.568)
На 31 декември 2023 година	-	<u>2.191.508</u>	<u>3.954.864</u>	-	<u>6.146.372</u>
Сметководствена вредност					
На 31 декември 2023 година	<u>2.119.587</u>	<u>2.230.514</u>	<u>2.690.372</u>	<u>841.519</u>	<u>7.881.992</u>

Објективната вредност на земјиштето е утврдено врз основа на проценка извршена на 31 декември 2023 од страна на независен проценител од Друштво за услуги Центар за проценка ДОО Скопје, користејќи ја методологијата за проценка на вредност на недвижен имот објавена во Службен весник на Република Северна Македонија. Ефектот од ревалоризацијата е пренесен во останати резерви на капиталот (Белешка 16).

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Софтвер и интерно генерирани нематеријални средства	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2022	<u>367.573</u>	<u>3.430.737</u>	<u>103.411</u>	<u>49.232</u>	<u>3.950.953</u>
Рекласификација				(45)	(45)
Зголемување		217		402.800	403.017
Пренос од инвестиции во тек		380.947	10.256	(391.203)	-
Елиминација на средства	(23)	(3.076)		(160)	(3.259)
На 31 декември 2022	<u>367.550</u>	<u>3.808.825</u>	<u>113.667</u>	<u>60.624</u>	<u>4.350.666</u>
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2022	<u>355.050</u>	<u>1.629.251</u>	<u>71.805</u>	-	<u>2.056.106</u>
Амортизација за 2022 година	6.482	309.759	7.874	-	324.115
Отуѓување	(23)	(3.076)			(3.099)
На 31 декември 2022	<u>361.509</u>	<u>1.935.934</u>	<u>79.679</u>	-	<u>2.377.122</u>
Сметководствена вредност на 31 декември 2022	<u>6.041</u>	<u>1.872.891</u>	<u>33.988</u>	<u>60.624</u>	<u>1.973.544</u>
Набавна вредност					
На 1 јануари 2023	<u>367.550</u>	<u>3.808.825</u>	<u>113.667</u>	<u>60.624</u>	<u>4.350.666</u>
Рекласификација		4.367		(311)	4.056
Зголемување		9.523	1	501.486	511.010
Пренос од инвестиции во тек		489.122	6.912	(496.034)	-
Отуѓување		(59)		(3.640)	(3.699)
На 31 декември 2023	<u>367.550</u>	<u>4.311.778</u>	<u>120.580</u>	<u>62.125</u>	<u>4.862.033</u>
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2023	<u>361.509</u>	<u>1.935.934</u>	<u>79.679</u>	-	<u>2.377.122</u>
Амортизација за 2023 година	3.654	328.528	7.196	-	339.378
Отуѓување		(23)			(23)
На 31 декември 2023	<u>365.163</u>	<u>2.264.439</u>	<u>86.875</u>	-	<u>2.716.477</u>
Сметководствена вредност на 31 декември 2023	<u>2.387</u>	<u>2.047.339</u>	<u>33.705</u>	<u>62.125</u>	<u>2.145.556</u>

Нето сметководствена вредност на софтверот изнесува 57.608 илјади Денари (2022: 71.093 илјади Денари), а остатокот се интерно генерирани нематеријални средства.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Управување со ризикот од финансирање

Раководството на Друштвото врши редовна анализа на кредитната задолженост.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски по кредити	1.663.461	1.217.997
Пари и парични еквиваленти	<u>(117.679)</u>	<u>(62.077)</u>
Нето обврски по кредити	1.545.782	1.155.920
Капитал	<u>13.510.179</u>	<u>12.230.770</u>
Нето обврски по кредити/Капитал	<u>11,44%</u>	<u>9,45%</u>

Финансиски инструменти и цели на управување со ризикот

Финансиските инструменти на Друштвото се состојат од пари и парични еквиваленти, купувачи и останати побарувања, добавувачи и останати обврски и кредити. Во текот на своето работење Друштвото е изложено на следните ризици:

Ризик од промена на девизни курсеви

Значаен дел од работењето на Друштвото како што се: продажбите на производи и услуги, набавка на основни средства, суровини и материјали, услуги и кредити се деноминирани во Денари од странски валути. Друштвото не користи финансиски инструменти за минимизирање на ризикот.

Состојбата на девизните износи деноминирани во Денари е следната:

	<u>Обврски</u>		<u>Средства</u>	
	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
ЕУР	828.896	795.967	2.364.747	1.925.582
РУР	13.911	-	593.528	504.799
УСД	342.140	257.771	63.702	48.839
ЦХФ	21.800	18.391	1.807	1.878
Останати валути	6.182	(2.048)	1.226	1.389

Друштвото претежно е изложено на Евро и Руска рубља.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување за 10% на македонскиот Денар во однос на соодветните странски валути. Сензитивната анализа е направена на девизните салда на средствата и обврските на денот на единечниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во единечниот Биланс на успех, а негативните износи претставуваат намалување.

	Зголемување од 10% на вредноста на Денарот		Намалување од 10% на вредноста на Денарот	
	2023	2022	2023	2022
ЕУР	(153.585)	(112.962)	153.585	112.962
РУР	(57.962)	(50.480)	57.962	50.480
УСД	27.844	20.893	(27.844)	(20.893)
ЦХФ	1.999	1.651	(1.999)	(1.651)
Останати валути	496	66	(496)	(66)
Нето изложеност на извештајот за финансиска состојба	(181.208)	(140.832)	181.208	140.832

Сензитивноста на Друштвото кон странските валути во 2023 година е поголема од 2022 година, најмногу како резултат на зголемувањето на побарувањата кон купувачи и обврските од добавувачи во странство.

Ризик од промена на каматни стапки

Друштвото е изложено на ризик од промена на каматните стапки.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување за 10% на каматните стапки на кредитите на денот на единечниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во единечниот Биланс на успех, а негативните износи претставуваат намалување.

	Зголемување од 10%		Намалување од 10%	
	2023	2022	2023	2022
Кредити	3.222	1.627	(3.222)	(1.627)
Единечен биланс на успех	(3.222)	(1.627)	3.222	1.627

Доколку каматните стапки беа поголеми за 10% од тековните, добивката на Друштвото во 2023 година ќе беше помала за 3.222 илјади Денари, и обратно, доколку каматните стапки беа пониски добивката на Друштвото во 2023 година ќе беше поголема за 3.222 илјади Денари.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Ризик од ликвидност

Раководството на Друштвото води грижа за обезбедување на ликвидноста. Во соодветни случаи, Друштвото користи краткорочни и долгорочни кредити за финансирање на работењето. Раководството управува со ризикот од ликвидност преку одржување на извесен износ на слободни пари и парични еквиваленти, секојдневно следење на состојбата на паричните средства и проекции за идните парични приливи и одливи. Друштвото има пристап до финансиски средства од банките со релативно ниска каматна стапка, што дополнително обезбедува можност за управување со ликвидноста.

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските обврски на Друштвото:

	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
31 декември 2023					
Обврски кон добавувачи	1.435.377	764.277	66.965	10.879	2.277.498
Обврски за кредити	36.093	78.681	887.690	724.613	1.727.077
	1.471.470	842.958	954.655	735.492	4.004.575
31 декември 2022					
Обврски кон добавувачи	1.139.778	708.553	123.482	6.995	1.978.808
Обврски за кредити	22.138	44.278	583.387	568.194	1.217.997
	1.161.916	752.831	706.869	575.189	3.196.805

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските средства на Друштвото:

	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
31 декември 2023					
Побарувања од купувачите	159.616	1.034.607	1.771.674	-	2.965.897
Пари и парични еквиваленти	117.679	-	-	-	117.679
	277.295	1.034.607	1.771.674	-	3.083.576
31 декември 2022					
Побарувања од купувачите	376.909	825.057	1.097.070	-	2.299.036
Пари и парични еквиваленти	62.077	-	-	-	62.077
	438.986	825.057	1.097.070	-	2.361.113

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Кредитен ризик

Изложеноста на Друштво на кредитниот ризик на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 е прикажана во следната табела:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Пари и парични средства	116.831	61.242
Побарувања од купувачи	2.965.897	2.299.036
Останати тековни средства - финансиски	126.019	139.533
	<u>3.208.747</u>	<u>2.499.811</u>

Во категоријата пари и парични средства прикажани во табелата, не се вклучени парите во благајна бидејќи не постои кредитен ризик за оваа категорија.

Побарувањата се сумирани и прикажани во продолжение

	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
	<u>Побарувања од купувачи</u>	<u>Побарувања од купувачи</u>
Недоспеани и необезвреднети	2.843.011	2.073.492
Доспеани и необезвреднети	122.886	225.544
Обезвреднети	176.582	176.725
Бруто	<u>3.142.478</u>	<u>2.475.761</u>
Минус: исправка на побарувања	176.582	176.725
Нето	<u><u>2.965.897</u></u>	<u><u>2.299.036</u></u>

Недоспеани и необезвреднети

Побарувањата од купувачи во износ од 2.843.011 (2022: МКД 2.073.492 илјади) се недоспеани и необезвреднети. Овие се однесуваат на домашни купувачи и странски купувачи со Друштвото има долгогодишна соработка и кои немаат скорешна историја на неплаќање, како и побарувања од поврзани субјекти за кои постои минимален кредитен ризик.

Доспеани и необезвреднети

Побарувањата од купувачи во износ од МКД 122.886 илјади (2022: МКД 225.544 илјади) се доспеани, но необезвреднети. Овие се однесуваат на домашни и странски купувачи со Друштвото има долгогодишна соработка и кои немаат скорешна историја на неплаќање и побарувања од поврзани субјекти за кои постои минимален кредитен ризик.

Старосната структура на доспеани и необезвреднети побарувања со 31 декември 2023 и 31 декември 2022 е прикажана во следната табела:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Помалку од 30 дена	78.945	167.935
Помеѓу 31 и 90 дена	27.063	52.481
Помеѓу 91 и 180 дена	14.369	-
Повеќе од 181 и 365 ден	2.509	5.128
	<u><u>122.886</u></u>	<u><u>225.544</u></u>

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Кредитен ризик од парични средства и парични еквиваленти

Раководството е фокусирано на соработка со високо реномираните банки во странска и домашна сопственост на домашниот пазар. И покрај тоа што најголем дел од финансиските институции и комерцијалните банки во Македонија немаат кредитен рејтинг од страна на компаниите за кредитен рејтинг, Друштво претпазливо ги избира банките за своите пласмани. Главен фокус на анализите на Друштво е на следново: нето средства, профитабилност, портфолио, база на клиенти. Кога анализите даваат позитивен резултат, се врши изборот. Друштво соработува со најголемите банки во Република Северна Македонија, но главен фокус се најголемите банки (според класификацијата на Народна банка).

Следната табела ја прикажува поделбата на паричните средства и паричните еквиваленти:

	2023	2022
Домашни банки	113.565	60.525
Странски банки	3.266	717
Благајна	848	835
	117.679	62.077

9. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	2023	2022
На 1 јануари	8.551	8.867
Зголемувања	1.113	30
Намалувања	(433)	(346)
На 31 декември	9.231	8.551
Вложувањата се состојат од:		
	2023	2022
Вложувања во некотираните компании	2.679	2.405
Вложувања во котираните компании	6.552	6.146
	9.231	8.551

Вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба претставуваат вложувања во акции и удели на повеќе друштва и банки. Вложувањето во овие друштва и банки е помало од 10% од нивниот регистриран капитал.

Вредноста на вложувањата во котираните друштва е искажана по нивната пазарна вредност. Акциите кои не котираат на пазар за хартии од вредност, но се класифицирани како финансиски средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Друштвото очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

10. ВЛОЖУВАЊА ВО ПОДРУЖНИЦИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Алкалоид ДОО Белград, Србија	173.256	173.256
Алкалоид ДОО Загреб, Хрватска	15.439	15.439
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	866	866
Алкалоид ДОО Сараево, Босна и Херцеговина	39	39
Алкалоид ЕООД Софија, Бугарија	2.748	2.748
АЛК&КОС Фармацеутикалс Шпк Приштина, Косово	307	307
Алкалоидфарм СА Фрибург, Швајцарија	5.429	5.429
Алкалоид УСА ЛЛЦ Колумбус, Охајо САД	3.873	3.873
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	161.154	161.154
Алкалоид ДОО Подгорица, Црна Гора	-	-
Фондација „Трајче Мукаетов“ Скопје, С. Македонија	3.000	3.000
ООО Алкалоид Рус Москва, Русија	119.359	119.359
Алкалоид ФАРМ ДОО Љубљана, Словенија	461	461
Алкалоид Веледрогерија ДОО Белград, Србија	7.720	7.720
Алкалоид Билна аптека ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	2.616	2.616
Алкалоид Иљач Т. Л. С. Истанбул, Турција	308	308
АЛКА-ЛАБ ДОО Љубљана, Словенија	43.081	43.081
Алкалоид Шпк Тирана, Албанија	308	308
ТОВ Алкалоид Киев, Украина	2.157	2.157
Алкалоид ЛГЛ ДОО, Загреб	2.157	2.157
Алкалоид УК ЛИМИТЕД	-	-
АД Ракометен клуб АЛКАЛОИД	1.542	1.542
АД Ракометен клуб Мулти Есенс	1.542	1.542
АЛКАЛОИД Букурешт, Романија	6.150	6.150
Алкалоид СЕЕ ДОО Београд	1.231	-
	<u>554.743</u>	<u>553.512</u>

Сите поврзани субјекти се 100% сопственост на Алкалоид АД Скопје, освен вложувањето во Алкалоид УСА каде учеството изнесува 49%. Иако вложувањето на Алкалоид АД Скопје во Алкалоид УСА ЛЛЦ Колумбус, Охајо САД изнесува 49 %, Друштвото поседува контрола.

Во 2023 година АЛКАЛОИД регистрираше ново друштво во Србија, со назив АЛКАЛОИД СЕЕ ДОО Београд. Во 2022 година АЛКАЛОИД регистрираше ново друштво во Романија, со назив АЛКАЛОИД Букурешт С.Р.Л. Друштвата се во 100% сопственост на АЛКАЛОИД АД Скопје.

Друштвото има претставништва во Русија и Украина. Резултатите од работењето на претставништвата се вклучени во единечните финансиски извештаи на матичното друштво.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

11. ЗАЛИХИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Суровини и материјали	1.793.547	1.703.485
Резервни делови	1.029	1.104
Ситен инвентар	1.676	2.357
Производство во тек	413.589	353.901
Готови производи	1.422.377	1.384.096
Трговски стоки	503.181	461.415
	<u>4.135.399</u>	<u>3.906.358</u>

12. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ

Побарувања од купувачи

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Побарувања од купувачи	3.142.478	2.475.761
Минус: Исправка на вредноста	(176.582)	(176.725)
Нето побарувања од купувачи	<u>2.965.897</u>	<u>2.299.036</u>

Движење на исправката на вредноста:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
На почеток на годината	176.725	176.725
Наплатено во годината	(143)	-
На крајот на годината	<u>176.582</u>	<u>176.725</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
До 1 година	-	-
Над 1 година	176.582	176.725
На 31 декември	<u>176.582</u>	<u>176.725</u>

Друштвото работи со голем број на купувачи во земјата и странство и поради тоа нема поединечно значајна концентрација на кредитен ризик кај побарувањата од купувачите.

13. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Аванси	39.026	66.055
Побарувања за повеќе платен данок	212.810	191.200
Побарувања за државна поддршка	122.987	-
Останати побарувања	86.993	73.478
	<u>461.816</u>	<u>330.733</u>

Побарувањата за повеќе платен ДДВ на Управата за јавни приходи се надоместуваат редовно.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Финансиски побарувања	126.019	139.533
Нефинансиски побарувања	335.797	191.200

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

13. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (Продолжение)

Останати долгорочни побарувања

Нетековните побарувања се однесуваат на дадени аванси за набавка на постојани средства и истите се реализираат во временски период подолг од една година.

Нетековните побарувања од купувачите и останатите побарувања се како што следува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Нетековен дел од побарувањата	<u>78.909</u>	<u>290.835</u>

Ефективната каматна стапка на нетековните побарувања изнесува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Ефективната каматна стапка	<u>5,25%</u>	<u>1,75%</u>

14. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Пари во банки	116.831	61.242
Пари во благајна	<u>848</u>	<u>835</u>
	<u>117.679</u>	<u>62.077</u>

15. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИ АКЦИИ

	<u>Обични акции</u>	<u>Сопствени акции</u>	<u>Вкупно</u>
На 1 јануари 2022	<u>2.220.127</u>	<u>(35.007)</u>	<u>2.185.120</u>
Откуп на сопствени акции	-	-	-
На 31 декември 2022	<u>2.220.127</u>	<u>(35.007)</u>	<u>2.185.120</u>
Откуп на сопствени акции	-	-	-
На 31 декември 2023	<u>2.220.127</u>	<u>(35.007)</u>	<u>2.185.120</u>

Вкупниот број на одобрени и издадени акции е 1.431.353 со номинална вредност од ЕУР 25,56 по акција. Издадените акции се платени во целост. На 31 декември 2023 година, бројот на акции со право на глас е 1.405.509 акции.

Во текот на 2023 и 2022 година немаше откуп на сопствени акции. Од вкупните сопствени акции, 22.557 се сопствени обични акции; 3.287 акции се резервирани за поранешни сопственици од кои 3.228 приоритетни акции и 59 обични акции стекнати по основ на дивиденда.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

16. ОСТАНАТИ И ЗАКОНСКИ РЕЗЕРВИ

	Земјиште	Вложувања	Фонд за акции	Вкупно
На 1 јануари 2022	1.471.688	4.416	212.132	1.688.236
Зголемување	-	30	-	30
Намалување	-	(346)	-	(346)
На 31 декември 2022	1.471.688	4.100	212.132	1.687.920
Зголемување	446.882	1.113	-	447.995
Намалување	-	(433)	-	(433)
На 31 декември 2023	1.918.570	4.780	212.132	2.135.482

Природата и правата кои произлегуваат од секој вид на останати резерви се:

- Ревалоризационата резерва за земјиштето произлегува од проценката на земјиштето. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Резервите за Вложувања произлегуваат од нивната проценка. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Фондот за акции произлегува од задржаната добивка според одлука на Собрание на акционери и е на располагање на акционерите.

	Законски резерви
На 1 јануари 2022	596.146
Зголемување	-
Намалување	-
На 31 декември 2022	596.146
Зголемување	-
Намалување	-
На 31 декември 2023	596.146

Друштвото има задолжителна законска резерва како општ резервен фонд кој е формиран по пат на зафаќање од нето добивката. Оваа резерва се пресметува и се издвојува како процент определен со законот и не може да биде помал од 5% од добивката, се додека резервите на друштвото не достигнат износ којшто е најмалку една десетина од основната главнина. Ако така создадената резерва се намали, мора да се дополни на ист начин.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

17. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Долгорочни кредити	690.834	568.194
Краткорочни кредити	972.627	649.803
	<u>1.663.461</u>	<u>1.217.997</u>

Доспевањето на кредитите е:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
До 1 година	972.627	649.803
Од 1- 3 години	690.834	568.194
	<u>1.663.461</u>	<u>1.217.997</u>

Кредитите се деноминирани во следните валути:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
МКД	1.663.461	1.217.997
	<u>1.663.461</u>	<u>1.217.997</u>

Ефективната каматна стапка на кредитите изнесува:

	<u>МКД</u>	
	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
Каматна стапка	1,6-3,4%	1,1-3,0%

На ден 31.12.2023 друштвото ги одржува финансиските коефициенти (коефициент на вкуна задолженост на кредити во однос на капитал и ебитда и коефициент за покриеност на сервисирање на долг и учество на вкупен капитал во вкупни средства) врз основа на своите договори со банките.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

18. ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски за отпремнини	57.343	56.491

Обврските за отпремнини се пресметани врз основа на законските барања за исплата на две нето просечни плати во моментот на пензионирање, со примена на актуарска пресметка.

Износот за отпремнини евидентиран во единечниот Биланс на успех изнесува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
На 1 јануари	56.491	56.502
Зголемување на пресметката	852	-
Намалување на пресметката	-	(11)
На 31 декември	57.343	56.491

Основните претпоставки користени при пресметка на отпремнините се:

- Просечна месечна плата врз основа на јавно објавени податоци во Република Северна Македонија исплатена во последните три месеци од 2023;
- Услов за пензија: 64 години (мажи) и 62 години (жени) како и 15 години стаж;
- Номинален годишен пораст на просечната републичка плата

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Дисконтна стапка	3,58%	3,00%

19. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски кон добавувачите	2.277.499	1.978.808
Аванси	6.077	11.783
Обврски кон вработените	127.901	100.345
Дивиденди	9.304	9.304
Одложени приходи од државна поддршка	403.743	385.447
Резервирања и останати обврски	271.484	211.197
	3.096.008	2.696.884

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

20. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Наплатени отпишани побарувања	143	-
Дивиденди	181.809	119.606
Приходи од камати од тековно работење	2.213	843
Позитивни курсни разлики од тековно работење	192.144	756.735
Приходи од државна поддршка	100.410	89.565
Останати приходи	26.875	59.476
	<u>503.594</u>	<u>1.026.225</u>

21. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Камати од тековно работење	36	38
Негативни курсни разлики	277.279	758.072
Отпис на залихи	82.223	6.812
Останати расходи	35.760	12.720
	<u>395.298</u>	<u>777.642</u>

22. ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Суровини и материјали	3.976.458	3.478.900
Набавна вредност продадени трговски стоки и суровини	1.207.163	985.780
Надоместоци на вработените	2.448.537	2.116.749
Амортизација	888.424	831.638
Енергија и вода	274.618	376.815
Транспорт	176.858	156.373
Промена на залихите	(143.165)	(394.106)
Маркетинг и спонзорства	915.434	919.562
Трошоци за одржување	120.506	106.879
Трошоци за закуп	42.150	41.051
Трошоци за осигурување	108.989	84.219
Трошоци за привремени вработувања	70.004	44.979
Останати расходи	600.160	488.576
	<u>10.686.136</u>	<u>9.237.415</u>

Во категоријата „Останати расходи,, е вклучен износ од МКД 31.002 илјади кој се однесува на данок на солидарност. Согласно Законот за данок на солидарност објавен на 25 септември 2023 година, данокот претставува еднократна јавна давачка за 2023 година. Пресметувањето и плаќањето на данокот на солидарност за фискалната 2023 година, Друштвото го извршува согласно Законот за данокот на солидарност.

23. ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Бруто плати	2.066.818	1.764.602
Останати трошоци на вработени	381.719	352.147
	<u>2.448.537</u>	<u>2.116.749</u>
Број на вработени на 31 декември	<u>2.103</u>	<u>1.975</u>

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

24. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ

Оперативниот лизинг се однесува на изнајмување на деловни простории и возила. Вообичаениот период за изнајмување се движи од 3 - 5 години. Компанијата нема опција да ги откупи деловните простории и возилата.

Трошоци евидентирани во Билансот на успех се:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Минимум оперативен лизинг		
	42.150	41.051
	42.150	41.051
Идни неотповикливи обврски		
До 1 година	15.602	33.777
Од 2 - 5 години	5.550	15.799
	21.152	49.576

25. ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕТО

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Расходи по основ на камати од кредити	(32.223)	(16.270)
	(32.223)	(16.270)

26. ДАНОК НА ДОБИВКА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Тековен данок на добивка	132.792	121.585
	132.792	121.585

Усогласувањето на данокот на добивка пресметан на добивката пред оданочување според законската даночна стапка за годината што завршува на 31 декември 2023 година е како што следува:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Добивка пред оданочување	1.651.839	1.533.128
Пресметан данок по важечка стапка од 10%	165.184	153.313
Приходи кои не се предмет на оданочување	(3.026)	(2.755)
Усогласување на расходите	61.696	51.011
Даночни олеснувања и ослободувања	(92.562)	(79.984)
Данок на добивка	131.292	121.585
Ефективна даночна стапка	7,95%	7,93%

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

27. ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Основна заработка по акција		
Расположлива нето добивка(во Денари)	1.520.546.813	1.411.542.911
Број на акции	1.405.509	1.405.509
Основна заработка по акција(во Денари)	<u>1.081,85</u>	<u>1.004,29</u>

28. ДИВИДЕНДА

Друштвото не ја евидентира обврската за дивиденди се додека истата не се ратификува на годишното Собрание на акционери.

На 3 Април 2023 година на Годишното собрание на акционерите е одобрена пресметка и исплата на бруто дивиденда за 2022 година во износ од 701.363 илјади денари. Пресметаната дивиденда и даноците се прикажани како намалување од задржаната добивка.

29. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Друштвото има превземено обврски по основ на склучени договори со изведувачи за изградба, набавка и одржување на постојани средства во износ од 175.728 илјади Денари (2022: 657.379 илјади Денари).

30. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

Друштвото има обврска по основ на издадени гаранции од банки кон различни доверители во износ од 55.954 илјади Денари (2022: 187.661 илјади Денари).

31. ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото нема краен единствен сопственик. Акциите на Друштвото се поседувани од голем број на правни и физички лица.

Алкалоид АД Скопје, поседува неколку друштва во земјата и странство, прикажани во Белешка 10. Продажбата на, и набавката од поврзаните субјекти се одвива на принцип на нормални продажни услови.

Подолу се дадени трансакциите со поврзаните субјекти:

Продажби на производи и услуги	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Алкалоид ДОО Белград, Србија	250.009	176.101
Алкалоид ДОО Загреб, Хрватска	-	1.631
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	1.808.261	1.392.164
АЛК&КОС Фармацевтикалс Шпк, Приштина, Косово	300.216	282.072
Алкалоидфарм СА Фрибург, Швајцарија	-	59
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	163.653	137.577
ООО Алкалоид Рус, Москва, Русија	1.983.059	1.507.493
Алкалоид Веледрогерија ДОО Белград, Србија	1.324.897	1.072.149
Алкалоид Билна аптека ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	6.156	6.084
	<u>5.836.251</u>	<u>4.575.330</u>

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31. ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ (продолжение)

Набавка на производи и услуги

	2023	2022
Алкалоид ДОО Белград, Србија	20.139	15.296
Алкалоид ДОО Загреб, Хрватска	11.895	6.008
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	13.426	7.087
Алкалоид ДОО Сараево, Босна и Херцеговина	180.884	128.248
Алкалоид ЕООД Софија, Бугарија	1.148	1.231
АЛК&КОС Фармацевтикалс Шпк, Приштина, Косово	5.318	5.684
Алкалоидфарм СА Фрибург, Швајцарија	223.688	328.041
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	438	2.334
Алкалоид ДОО Подгорица, Црна Гора	51.735	47.841
Фондација „Трајче Мукаетов” Скопје, С. Македонија	10.287	10.237
ООО Алкалоид Рус Москва, Русија	-	153.733
Алкалоид ФАРМ ДОО Љубљана, Словенија	1.199	2.009
Алкалоид ДОО Веледрогерија Белград, Србија	-	729
Алкалоид Иљач Т. Л. С. Истанбул, Турција	6.750	6.788
Алкалоид Билна аптека ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	3.353	3.155
Алкалоид АЛКА-ЛАБ ДОО Љубљана, Словенија	7.005	3.280
Алкалоид Шпк Тирана, Албанија	20.837	19.818
Алкалоид ТОВ Киев, Украина	172.422	156.335
Алкалоид ЛГЛ ДОО, Загреб	9.970	9.352
РК АЛКАЛОИД РАКОМЕТ СКОПЈЕ	85.800	21.700
РК МУЛТИ ЕСЕНС СКОПЈЕ	9.950	5.300
Алкалоид СЕЕ ДОО Белград, Србија	1.174	-
	837.418	934.206

Салдата и трансакциите помеѓу Друштвото и неговите подружници што произлегуваат од продажбата/набавката на производи и услуги, дадени и примени аванси се презентирани подолу:

Побарувања од продажби на производи и услуги

	2023	2022
Алкалоид ДОО Белград, Србија	159.922	14.803
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	654.048	311.780
АЛК&КОС Фармацевтикалс Шпк, Приштина, Косово	85.446	76.381
Алкалоидфарм СА Фрибург,	-	92
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	-	9.871
ООО Алкалоид Рус Москва, Русија	489.908	366.335
Алкалоид Веледрогерија ДОО Белград, Србија	660.232	571.043
Алкалоид Билна аптека ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	2.078	1.547
	2.051.634	1.351.852

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31. ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ (продолжение)

Обврски за набавка на производи и услуги	2023	2022
Алкалоид ДОО Белград, Србија	1.144	1.551
Алкалоид ДОО Загреб, Хрватска	2.381	3.787
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	26.939	43.530
Алкалоид ДОО Сараево, Босна и Херцеговина	27.442	21.905
Алкалоид ЕООД Софија, Бугарија	257	49
АЛК&КОС Фармацеутикалс Шпк Приштина, Косово	1.420	2.148
Алкалоидфарм СА Фрибург, Швајцарија	111.285	140.749
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	605	64
Алкалоид ДОО Подгорица, Црна Гора	12.810	10.145
ООО Алкалоид РУС Москва, Русија	8.996	-
Алкалоид ФАРМ ДОО Љубљана, Словенија	645	504
Алкалоид Иљач Т. Л. С. Истанбул, Турција	-	1.476
Алкалоид Билна аптека ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	1.130	1.062
Алкалоид АЛКА-ЛАБ ДОО Љубљана, Словенија	2.314	248
Алкалоид Шпк Тирана, Албанија	307	91
Алкалоид ТОВ Киев, Украина	39.395	39.347
Алкалоид ЛГЛ ДОО, Загреб	1.156	1.148
РК МУЛТИ ЕСЕНС СКОПЈЕ	-	2.050
Алкалоид СЕЕ ДОО Београд	559	-
	238.785	269.854
Побарувања за дадени аванси, позајмици и кредити	2023	2022
Алкалоид Шпк Тирана, Албанија	1.323	1.845
	1.323	1.845

Надоместоци на раководството

Менаџерскиот тим на АЛКАЛОИД АД Скопје за 2023 година брои вкупно 125 лица (2022: 116 лица) меѓу кои се и членовите на Управниот одбор. Надоместоците за бруто плати и награди, регрес за годишен одмор, новогодишен надоместок, менаџерско осигурување, отпремнина, јубилејни награди и приватно здравствено осигурување на менаџерскиот тим во извештајната година на бруто-основа изнесуваат вкупно 580,4 милиони денари (2022: 548,7 милиони денари), од кои 463,4 милиони денари (2022: 433,4 милиони денари) претставуваат фиксен и 117 милиони денари (2022: 115,3 милиони денари) претставуваат варијабилен надоместок. На членовите на Управниот одбор на друштвото не се исплатени надоместоци за учество во одборот. На членовите на Надзорниот одбор на друштвото во 2023 година вкупно на бруто основа им се исплатени 4.799 илјади денари (2022: 4.438 илјади Денари).

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

32. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалниот девизен курс за значајната валута користена при искажување на билансните позиции деноминирани во странска валута е следнава:

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
ЕУР	61,50	61,49
РУР	0,61	0,78
УСД	55,65	57,65
ЦХФ	66,41	62,45

33. ДАНОЧЕН РИЗИК

Во Република Македонија тековно во сила се неколку даночни закони, кои се воведени од страна на Министерството за финансии на Република Северна Македонија. Овие даноци вклучуваат: данок на додадена вредност, данок на добивка, персонален данок на доход и останати даноци. Освен тоа, регулативите кои се однесуваат на овие даноци не беа на сила подолг период, спротивно на сличната легислатива во развиените пазарни економии. Дополнително, регулативите кои ја дефинираат имплементацијата на овие закони, често се нејасни или воопшто не постојат. Даночните биланси, вклучувајќи ги и сите останати полиња на даночна регулатива (како што се увозните царини), можат да бидат предмет на преглед и контрола од неколку соодветни даночни власти, кои можат да проценат значајни казни и пенали.

Друштвото остварува значајни трансакции со поврзаните страни. Исто така, раководството на Друштвото смета дека поседува доволна и адекватна документација во врска со трансферните цени, но постои одредена неизвесност во поглед на барањата и толкувањата на даночните и другите органи кои можат да се разликуваат од оние на раководството. Раководството на Друштвото смета дека различните толкувања нема да имаат значајни ефекти врз единечните финансиски извештаи на Друштвото.

Толкувањето на даночната легислатива од страна на даночните власти, применета врз трансакциите и активностите на Друштвото, може да не коинцидира со толкувањата на Раководството. Како резултат на тоа, трансакциите можат да бидат оспорени од даночните власти и од Друштвото може да биде побарано да плати дополнителни даноци, пенали и камати, кои можат да бидат значајни. Документацијата на Друштвото останува отворена за контрола од страна на даночните и царинските власти, за период од пет до десет години. Ова практично значи дека даночните власти можат да одредат плаќање на дополнителни обврски во период од пет години од настанувањето на даночната обврска. Горенаведените објаснувања создаваат даночни ризици во Република Северна Македонија, кои се суштински позначајни од оние кои се вообичаени во земјите со повеќе развиени даночни системи.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

34. НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Не постојат останати значајни настани по периодот на известување кои бараат обелоденување во единечните финансиски извештаи.

На 24 февруари 2022 година, Русија започна со воени акции на територијата на Украина.

Земајќи ги предвид овие настани, Друштвото превзема неопходни мерки за заштита на вработените обидувајќи се да им овозможи безбедни услови.

Друштвото има свое друштво во Русија со назив ООО АЛКАЛОИД Рус Москва како и свое друштво во Украина со назив ТОВ АЛКАЛОИД Киев. Двете друштва се 100% сопственост на АЛКАЛОИД АД Скопје. Вкупните вложувања во овие друштва се прикажани во белешка 10 Вложувања во подружници.

Побарувањата и приходите од продажби кон трети страни во гореспоменатите земји заклучно со 31 декември 2023 година се прикажани во табелата подолу:

Во 000 ден.	Украина (трети страни)	
	Побарувања	Приходи
Салдо на 31.12.2023	63.850	386.010
Наплатени побарувања	(59.258)	N/A
Нето-изложеност	4.592	N/A

Друштвото нема други трансакции со трети страни освен трансакциите обелоденети погоре.

Целосниот обем и времетраењето на конфликтот како и економските импликации кои би произлегле од него не можат лесно да се предвидат. Оттаму ваквите околности можат да бидат предизвикувачки за деловните операции во Русија и Украина особено поради мерките и политиките кои владините тела ги спроведоа досега или ќе ги спроведат во иднина.

Менаџментот на Друштвото внимателно го следи развојот на настаните кои може да влијаат на трговските активности, вклучувајќи санкции, активности на владите, но и случувањата конкретно во Украина. Менаџментот дополнително врши проценка на влијанието врз деловното работење и доколку е потребно, ќе преземе соодветни мерки бидејќи околностите постојано се менуваат и може да дојде до промена на стратегиите за работењето и до појава на бариери на пазарите кои се под влијание на конфликтот. Во оваа фаза менаџментот не може со сигурност да го процени влијанието на идните приходи и на целокупното работење на Друштво бидејќи ситуацијата се менува секојдневно.

ПРИЛОГ 1 – ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО

ПРИЛОГ 2 – ГОДИШНА СМЕТКА